

Bestuursverslag 2019

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar

Bloemcampschool

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1: Het schoolbestuur	3
1.1 Organisatie	3
1.3 Dialoog	8
Hoofdstuk 2: Verantwoording beleid	9
2.1 Onderwijs en kwaliteit	9
2.2 Personeel en professionalisering	15
2.3 Huisvesting en facilitair	18
2.4 Maatschappelijke thema's	19
2.5 Onderzoek en internationalisering	19
2.6 Toekomstige ontwikkelingen en risico's	19
2.7 Financieel beleid	20
Hoofdstuk 3: Verantwoording financiën	21
3.1 Staat van baten en lasten	21
3.2 Balansposities	23
3.3 Continuïteitsparagraaf	24

Voorwoord

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar biedt u hierbij het jaarverslag 2019 aan. Het jaarverslag geeft u een beeld van ontwikkelingen die zich in dat kalenderjaar hebben voorgedaan.

De Bloemcampschool, de enige school van de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar, is een gezonde school wat betreft financiën, aantal leerlingen en personeel.

In 2018 is het proces om te komen tot een nieuw strategisch beleidsplan (schoolontwikkelplan) afgerond. Het is tot stand gekomen in samenspraak met het team, het bestuur, de ouders en de medezeggenschapsraad. Het schoolontwikkelplan is een planningsdocument voor de ontwikkeling van de school, het geeft richting aan, zonder ons op details vast te leggen. In 2019 is het lerarenteam in zes ontwikkel werkgroepen hiermee volop aan de slag gegaan om onze ambities en speerpunten verder vorm te geven.

In 2019 was er nog steeds krapte op de arbeidsmarkt en dat is ook binnen onze school voelbaar. Er zijn geen invallers beschikbaar bij afwezigheid van personeel. In de begroting 2019 is een bedrag beschikbaar voor het inzetten van een extra leerkracht. Hiermee kunnen we een deel van de vervanging zelf oplossen.

Ondanks onze negatieve begroting hebben we 2019 afgesloten met een positief resultaat. Een deel van dit positieve resultaat is conform de CAO-afspraken bestemd voor de eenmalige uitkering aan personeelsleden in 2020. Het andere deel wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Op dit moment zitten we midden in een pandemie en zijn er extra uitgaven noodzakelijk. Hiervoor zullen we een deel van onze reserves gebruiken.

Het hart van de school zijn de leerkrachten die elke dag zich weer inzetten om in een veilige omgeving de leerlingen les te geven, zodat zij zich naar hun vermogen kunnen ontwikkelen. Met veel passie en betrokkenheid werken zij aan onze missie:

Veelzijdig onderwijs in een uitdagende omgeving

Voorzitter van het bestuur,

Tim de Lange

Hoofdstuk 1: Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Het bestuur

De Bloemcampschool is in 1931 opgericht als een school voor openbaar onderwijs. In 2008 is het openbaar onderwijs in Wassenaar verzelfstandigd. Voorheen was de gemeente Wassenaar het bevoegd gezag, sinds 2008 is het bevoegd gezag in handen van de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar. De Bloemcampschool is de enige school van dit bevoegd gezag.

Bij de bestuurlijke inrichting is gekozen voor een bestuur dat in rolverdeling is opgedeeld in een algemeen bestuur (bestaande uit 4 personen) dat vooral een toezichthoudende functie heeft en een dagelijks bestuur (de directeur-bestuurder) dat het beleid voorbereidt in samenspraak met de MR. Deze bestuurlijke inrichting voldoet aan de eisen van een (functionele) scheiding van bestuur en (intern) toezicht. Via de statuten, het bestuursreglement, het treasury-statuuut en het directiestatuut zijn de bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden van bestuur en directie helder geregeld.

In 2019 zijn de statuten en onderliggende documenten herzien, conform de huidige wet- en regelgeving in samenspraak met de MR. De gewijzigde statuten liggen nu voor bij de gemeente Wassenaar ter goedkeuring.

Code goed bestuur

Bij de bestuurlijke inrichting is gekozen voor een bestuur dat in rolverdeling is opgedeeld in: Een algemeen bestuur (bestaande uit 4 personen) dat vooral een toezichthoudende functie heeft en een dagelijks bestuur (de directeur-bestuurder) die het beleid voorbereidt en vaststelt. Deze bestuurlijke inrichting voldoet aan de eisen van een (functionele) scheiding van bestuur en (Intern) toezicht. De gehanteerde bestuursvorm voldoet aan "de code goed bestuur".

Toezichthoudend bestuur

Het toezichthoudend deel van het bestuur bestaat uit vier leden, waarvan twee ouders. De zittingstermijn van de leden is twee jaren voor de bestuursleden die een kind hebben op school en vier jaren voor de overige bestuursleden. Ieder lid is eenmaal herbenoembaar voor dezelfde periode.

Om hun taak, het houden van toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken en het terzijde staan van de directeur-bestuurder, goed uit te voeren vergaderde het bestuur in 2019 vijf keer.

Verantwoording wettelijke taken zoals opgenomen in de statuten van de Stichting

Het toezichthoudende deel van het bestuur heeft ook dit jaar weer de begroting, de jaarrekening, het bestuursverslag en het strategische meerjarenplan beoordeeld en goedgekeurd (zie ook statuten Bloemcampschool, artikel 10 lid 2).

Het toezichthoudende deel van het bestuur heeft ook dit jaar weer de wettelijke voorschriften die op het bestuur van toepassing zijn, nageleefd (zie statuten Bloemcampschool, artikel 10 leden 1 en 2).

Het toezichthoudende deel van het bestuur heeft dit jaar weer, waar van toepassing, de code goed bestuur nageleefd (zie ook statuten Bloemcampschool, artikel 10 lid 2).

Het toezichthoudende deel van het bestuur heeft dit jaar opnieuw toezicht gehouden op de rechtmatige verwerving en de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen die zijn verkregen op grond van m.n. de WPO (zie ook statuten Bloemcampschool, artikel 10 lid 2).

Dit jaar heeft benoeming van een nieuwe externe accountant plaatsgevonden (zie ook statuten Bloemcampschool, artikel 10 lid 2).

Het toezichthoudende deel van het bestuur is ook dit jaar weer opgetreden als werkgever van het uitvoerende bestuur (zie ook statuten Bloemcampschool, artikel 7 leden 1,2 en 3 en artikel 10 lid 4).

Het toezichthoudende deel van het bestuur heeft ook dit jaar weer het functioneren van het uitvoerende deel van het bestuur tegen het licht gehouden (zie ook statuten Bloemcampschool, artikel 12 lid 9).

Verantwoording op grond van de code goed bestuur

Het toezichthoudende orgaan van de Bloemcampschool wordt gevormd door de niet-uitvoerende leden van het bestuur (zie ook statuten Bloemcampschool, artikelen 5 en 6).

De bestuurssamenstelling in 2019:

- Dhr. T.N.J. de Lange, voorzitter, toezichthoudend bestuurslid
Bezoldigde functie: plv. Griffier Tweede Kamer
- Dhr. S. ten Hagen, gebouw & financiën, toezichthoudend bestuurslid
Bezoldigde functie: Managing Director/Commercial Leader - GE Capital Treasury
- Mevr. N. Daniëls, onderwijs en personeel, toezichthoudend bestuurslid
Bezoldigde functie: juridisch/HRM-adviseur Verenigde Bijzondere Scholen (VBS)
- Mevr. J.J. van Harinxma, personeel t/m juli 2019, toezichthoudend bestuurslid
Bezoldigde functie: vicepresident van de Rechtbank Rotterdam
- Mevr. M. Piersma, secretaris vanaf 1 augustus 2019, toezichthoudend bestuurslid
Bezoldigde functie: jurist bij het Verbond van verzekeraars
- Mevr. A.C. Hagedooren, directeur-bestuurder, uitvoerend bestuurslid, bezoldigd.
Nevenfunctie: bestuurslid Kids in Kenia, onbezoldigd.

De werkwijze van het bestuur is vastgelegd in de statuten van de Bloemcampschool, artikelen 15 e.v. en in het bestuursreglement. Deze werkwijze is ook dit schooljaar gevolgd.

Conform de statuten van de Bloemcampschool, artikel 6 lid 16 ontvangen bestuursleden van het toezichthoudende deel van het bestuur geen bezoldiging of enige vergoeding.

Er hebben zich dit schooljaar binnen het bestuur geen situaties met (potentieel) tegenstrijdig belang voorgedaan.

Het bestuur heeft ook dit jaar weer het afgelopen schooljaar en het functioneren van het bestuur gedurende dat jaar in een afsluitende bijeenkomst geëvalueerd. Het bestuur neemt zich voor in het schooljaar 2021-2022 de eerstvolgende driejaarlijkse zelfevaluatie onder leiding van een externe voorzitter in te plannen.

Medezeggenschapsraad (MR)

SPOW heeft een MR bestaande uit drie teamleden en drie ouders. De vergaderingen zijn openbaar. Op elke vergadering is de directeur-bestuurder een deel van de vergadering als adviseur aanwezig. Van elke vergadering wordt een verslag gemaakt. Hieronder vindt u de samenstelling van de MR in 2019:

Dhr. P. Kulper, voorzitter t/m juli 2019	ouder
Mevr. L. van Kampen	ouder
Mevr. G. Nandoe	ouder
Mevr. N. Leeflang, voorzitter	ouder
Mevr. F. van Ede, secretaris	teamlid
Mevr. T. de Weert	teamlid
Dhr. R. van Dijk	teamlid
Mevr. A.C. Hagedooren, adviseur	directeur-bestuurder

De leerlingen en hun ouders

De school ligt in het zuidelijk deel van Wassenaar en trekt ook leerlingen uit de omliggende wijken. De ouders hebben overwegend een hogere opleiding genoten en hechten veel belang aan een goede en brede opleiding voor hun kinderen.

De Bloemcampschool heeft ruim 400 leerlingen. De Bloemcampschool telt 16 groepen van gemiddeld 28 leerlingen. De ouders van de school zijn over het algemeen sterk betrokken bij het onderwijs aan hun kind en bij de schoolactiviteiten.

Het team

De Bloemcampschool heeft een enthousiast en gedreven team met relatief veel jongere leerkrachten. De directeur-bestuurder vormt samen met de adjunct-directeur de directie van de Bloemcampschool. Naast de groepsleerkrachten die lesgeven aan deze groepen zijn er vakdocenten, intern begeleiders en een onderwijsassistent in dienst. De school wordt ondersteund door een administratieve kracht en een conciërge. Er is een managementteam dat bestaat uit de twee bouwcoördinatoren, de adjunct-directeur en de directeur-bestuurder.

1.2 Profiel

Veelzijdig ontwikkelen in een uitdagende omgeving

Ieder kind is uniek, heeft zijn eigen talenten en verdient gelijke kansen om zijn talenten te ontwikkelen. Op de Bloemcampschool doet elk kind hiervoor de nodige kennis en vaardigheden op, zodat zij later goed voorbereid kunnen meedoen in de 21^e eeuwse samenleving.

Het is onze missie om de kinderen van de Bloemcampschool voor te bereiden op de uitdagingen van de 21e eeuw door ze een veelzijdige ontwikkeling te bieden in een uitdagende omgeving.

Op de Bloemcampschool:

1. Ontwikkel je een veelzijdige basis aan kennis en vaardigheden voor nu én voor later
2. Leer je die kennis en vaardigheden toe te passen in bekende en nog onbekende situaties
3. Leer je onafhankelijk en creatief te denken
4. Ontdek je hoe jij het beste leert, waar je goed in bent en waarin je nog verder uitgedaagd wil worden.

Wat mag je van ons verwachten?

1. Veiligheid in een positieve sfeer: we zien je, we horen je en we waarderen je!
2. Deskundige en betrokken leraren
3. Een moderne en uitdagende leeromgeving
4. Onderwijs dat past in de wereld van vandaag én morgen

Wat verwachten we van jou?

1. Dat je aandacht hebt voor anderen en voor je omgeving
2. Dat je verantwoordelijkheid neemt voor wat je zegt en wat je doet

Kernwaarden

Op onze openbare school is ieder kind en iedere leerkracht welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Ons onderwijs leert kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars meningen of overtuiging. Er wordt op basis van diversiteit en gelijkwaardigheid actief aandacht besteed aan overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting.

We werken aan en vanuit onze kernwaarden

- Samen
- Nieuwsgierig
- Verantwoordelijk
- Respectvol
- Betrokken
- Persoonlijk

Het goede goed doen

- Voor ons is kwaliteit een stralend kind dat samen met andere kinderen zichtbaar plezier heeft in leren, spelen en ontdekken!
- In onze school is vertrouwen de basis voor alles. We staan en gaan voor een open dialoog met kinderen, ouders, leerkrachten, de omgeving en ons netwerk
- We verantwoorden wat we doen en meten de resultaten van ons onderwijs.

Onderweg in de 21e eeuw

We hebben geconstateerd dat er veel is waar we trots op kunnen zijn. Het team van de Bloemcampschool is gedreven en er is een positieve teamcultuur. Ook op onze kinderen kunnen we trots zijn. Het zijn enthousiaste, kansrijke kinderen die gemiddeld genomen goed presteren. Zowel de Cito-scores als rapportages van de Inspectie bevestigen dit positieve beeld.

We zijn trots, maar ook ambitieus. We willen het goede behouden, maar beseffen ons tegelijkertijd dat de samenleving van ons vraagt dat we voortdurend anticiperen op ontwikkelingen en veranderingen en dat we ook actief mede vormgeven aan die verandering. Een veranderende samenleving vraagt veranderende scholen. Technologisering, globalisering, Individualisering, diversiteit, flexibilisering en taakverbreding zijn ontwikkelingen en veranderingen waar we in ons onderwijs rekening moeten houden. We zien het als onze opdracht om bij te dragen aan de brede ontwikkeling van kinderen, zodat zij met elkaar verantwoordelijkheid nemen en kunnen nemen voor een goede toekomst. Het gaat daarbij niet alleen om het aanleren van kennis en vaardigheden, hoewel een stevige basis nodig blijft, maar ook om zelf zoeken en onderzoeken, weten wat je talenten zijn en weten hoe je het beste leert en jezelf voortdurend kan blijven ontwikkelen. Kortom we willen onze kinderen goed voorbereiden op de uitdagingen en kansen van de 21^e eeuw, die om 21^e eeuwse vaardigheden vraagt. In onze missie en visie hebben we dat verder uitgewerkt.

slo

Kennisnet

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

1.3 Dialoog

Klachtenregeling

De klachtenregeling is van toepassing als men met zijn klacht niet ergens anders terecht kan. Veruit de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school worden in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van de klacht niet mogelijk is, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op de klachtenregeling.

De klachtenregeling is door het bevoegd gezag, met instemming van de MR, vastgesteld. Er is een interne contactpersoon op school aanwezig: mevr. F. van Ede, daarnaast heeft de school een externe vertrouwenspersoon: mevr. J. Vrijmoet-Wiersma. SPOW is aangesloten bij de onafhankelijke Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC)

Klachten 2019: Er zijn geen klachten binnengekomen bij de vertrouwenspersoon.

Hoofdstuk 2: Verantwoording beleid

2.1 Onderwijs en kwaliteit

Veelzijdig onderwijs

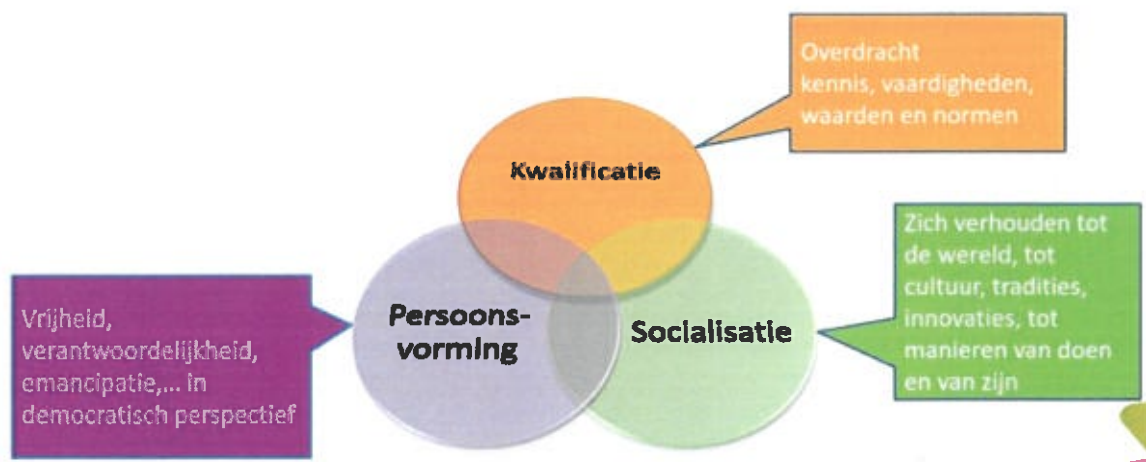
Het is onze missie om de kinderen van de Bloemcampschool voor te bereiden op de uitdagingen van de 21^e eeuw door ze een veelzijdig ontwikkeling te bieden. Bij de vraag wat we onder een veelzijdige ontwikkeling verstaan hebben we ons laten inspireren door het gedachtengoed van de onderwijspedagoog, Gert Biesta.

De veelzijdigheid van ons onderwijs komt tot zijn recht als het onderwijs gericht is op kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.

- **Kwalificatie**, wij helpen leerlingen om de kennis, vaardigheden en houding te verwerven die nodig zijn in de 21^e eeuw.
- **Persoonsvorming**, we helpen kinderen om hun eigen wensen en ambities in het perspectief van hun eigen mogelijkheden en die van de samenleving te plaatsen. We leren kinderen ook om te gaan met (onvermijdelijke) teleurstellingen in het leven.
- **Socialisatie**, we leiden kinderen in de normen en waarden van de school en van de samenleving als geheel en leren hen de (spel)regels van goed samenleven. We helpen kinderen met burgerschapsonderwijs om zich te verhouden tot de grenzen die wij trekken als samenleving.

Waartoe dient onderwijs?

Volgens onderwijspedagoog & -filosoof Gert Biesta

Passend onderwijs

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben binnen het reguliere onderwijs wordt georganiseerd. Het doel is dat zo ieder kind een passende onderwijsplek heeft. Door passend onderwijs kunnen meer kinderen, eventueel met extra ondersteuning, in het reguliere onderwijs blijven. Ieder kind verdient goed onderwijs. Goed onderwijs stelt kinderen in staat hun talenten te ontwikkelen en daagt hen uit om steeds een stap verder te zetten. Goede ondersteuning op de reguliere basisschool voorkomt dat kinderen aangewezen zijn op het speciaal (basis)onderwijs. Onze school is lid van het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden.

Handelingsgericht

De Bloemcampschool werkt vanuit de principes van handelingsgericht werken.

Ons onderwijs is erop gericht om kinderen concrete mogelijkheden in handen te geven om inhoud te geven aan de wereld om hen heen. Daarbij spelen veel vaardigheden een rol, waarvan taal/lezen, schrijven en rekenen tot de basisvaardigheden horen. De ontwikkeling van deze vaardigheden samen met de sociaal- emotionele ontwikkeling van de kinderen volgen we nauwlettend aan de hand van toetsen en observaties. Om tegemoet te komen aan de verschillen tussen kinderen wordt er gewerkt met groepsplannen op drie niveaus:

- basis
- extra ondersteuning,
- verrijking/verdieping

In de cyclus handelingsgericht werken (HGW) zet de school de volgende stappen:

- Het verzamelen van gegevens uit toetsen, observatie, en gesprekken met leerlingen/ouders in het leerlingvolgsysteem Parnassys. De gegevens in Parnassys bieden inzicht in de geplande vaardigheidsgroei per leergebied, de groei van de leerlingen op meerdere toetsmomenten en de actuele stand van zaken met betrekking tot de factoren die de ontwikkeling en het leren van de leerlingen belemmeren en bevorderen;
- Het signaleren van leerlingen die zich niet conform de verwachtingen of prognose ontwikkelen.
- Het benoemen van onderwijsbehoeften van leerlingen in het leerlingprofiel.
- Het clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften in subgroepen.
- Het doelgericht opstellen van een groepsplan op basis van de clustering.
- Het uitvoeren en evalueren van het groepsplan.
- Het afsluiten met groepsbesprekingen, monitoren en evalueren.

Onze onderwijsdoelen – verdieping, verbreding en een doorlopende leerlijn

Gelet op de bovengemiddeld goede scores van onze leerlingen is het niet verwonderlijk dat we bij het herijken van onze onderwijsdoelen kijken hoe we een verbreding en verdieping kunnen aanbrengen in ons onderwijsaanbod. We hebben daarbij ontwikkeluitdagingen geformuleerd waarmee ontwikkelgroepen de komende jaren aan de slag gaan.

Ontwikkelgroep: Doorlopende lijn vanuit de onderbouw

In deze ontwikkelgroep hebben we gekeken naar de vraag hoe we de doorlopende lijn vanuit de onderbouw kunnen versterken, nadat we hier combinatiegroepen 1/2 hebben ingevoerd. De combinatiegroepen bieden een uitgelezen kans om het onderwijs in de onderbouw beter aan te laten sluiten op de leerlingen. Hierbij hebben we een externe specialist ingehuurd, die de leerkrachten hierbij ondersteund.

Resultaten 2019:

- Beleidsplan kleuterontwikkeling.
- Kijklijst nieuwe kleuters.
- Gericht werken met het leerlingvolgsysteem door vooraf de doelen te bepalen.
- Werken met een planbord (weektaak) groep 2.
- Gezamenlijk afspraken gemaakt over klassenmanagement: inloop, geluid, stoplicht, timer ect.

Ontwikkelgroep: Groepsdoorbrekend werken

Met deze ontwikkelgroep willen we groepsdoorbrekend werken realiseren en de leerlingen eigenaar maken van hun eigen leren. Door groepsdoorbrekend te werken wordt verbreding en verdieping van de leerstof mogelijk; de kinderen krijgen in kleine niveaugroepen efficiënt instructie. Naast groepsleerkrachten kunnen ook vakleerkrachten worden ingezet waardoor er meerdere niveaugroepen gecreëerd kunnen worden. Door de leerdoelen zichtbaar te maken, krijgen de leerlingen inzicht in hun leerproces.

Resultaten 2019:

- Gestart is met groepsdoorbrekend werken bij rekenen, als snel bleek dat de huidige rekenmethode niet geschikt was voor het groepsdoorbrekend werken. Hierdoor hebben collega's er gekozen voor andere vakken, zoals nieuwsbegrip, Engels, gym, ICT, bouw, estafette en evenementen. Daarbij is er ook gebruik gemaakt van vakdocenten om kleinere niveaugroepen te creëren.
- Groepen 4-8 zijn gestart met de inloop aan het begin van de dag, waarbij leerlingen doelgerichte instructie krijgen. Groep 3 is hier aan het einde van het jaar ook mee begonnen.
- Het groepsdoorbrekend werken wordt als positief ervaren.
- De resultaten zijn nog niet goed te meten, behalve in groep 7. Zij hebben twee meetmomenten (cito midden en eind) gehad en zagen duidelijke vooruitgang.

Ontwikkelgroep: Uitdagend onderwijs

Uitdagend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen is het volgende ontwikkeltraject. Dit vraagt om kennis bij de leerkrachten over wat een hoogbegaafde leerling is en hoe deze leerlingen te signaleren. Vervolgens zullen we ons onderwijsaanbod hierop aan moeten passen, door verrijkende leeractiviteiten (verdieping en/of verbreding) aan te bieden of het leeraanbod te compacten. Van belang is vast te stellen welke vorm van begeleiding wij willen/kunnen bieden en welke leerinhouden wij (hoog)begaafde leerlingen willen bieden. Met de vraag hoe we uitdagend onderwijs aan deze groep leerlingen kunnen bieden is een tweede ontwikkelgroep aan de slag gegaan.

Resultaten 2019:

- Door het team van de Bloemcampschool is voor hoogbegaafde leerlingen het zorgniveau van lichte ondersteuning gekozen.
- Met elkaar is vastgesteld wat wij de kenmerken van hoogbegaafde leerlingen vinden.
- Met behulp van een tabel waarin we begaafde en hoogbegaafde leerlingen met elkaar vergelijken is de eerste stap gezet om teambreed op de Bloemcampschool hoogbegaafde leerlingen beter te leren signaleren.

Ontwikkelgroep: Digitalisering

In deze ontwikkelgroep wordt nagedacht over digitalisering binnen het onderwijs op de Bloemcampschool. Het gaat daarbij onder meer om ICT-basisvaardigheden en computational thinking. Ook mediawijsheid en informatievaardigheden spelen hierbij een rol.

Resultaten 2019:

- Ontdeklab is ingericht, materialen zijn aangeschaft en het lokaal is in gebruik genomen.
- De typecursus is ingevoerd in groep 5.
- De leerlijn is in ontwikkeling.
- Presentatie Tips & Trucs aan het personeel.
- In 2019 zijn voor groep 3 ook chromebooks aangeschaft. Nu hebben alle leerlingen van groep 3-8 een chromebook.

Ontwikkelgroep: Sociaal Emotioneel leren

Een sociaal veilige school is een school waar de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handeling van anderen wordt aangetast. Sinds enkele jaren maken wij gebruik van de methode 'KiVa'. Na een aantal jaar met KiVa te hebben gewerkt, kunnen wij concluderen dat dit een gedegen anti-pestmethode is. Echter, is er behoefte ontstaan om hiernaast aandacht te besteden aan Sociaal Emotioneel Leren (SEL). Wij willen onze kinderen vaardigheden aanleren vanaf groep 1 t/m groep 8 in een doorgaande leerlijn. Op deze manier wordt Sociaal Emotioneel Leren onderdeel van het curriculum op de Bloemcampschool.

Resultaten 2019:

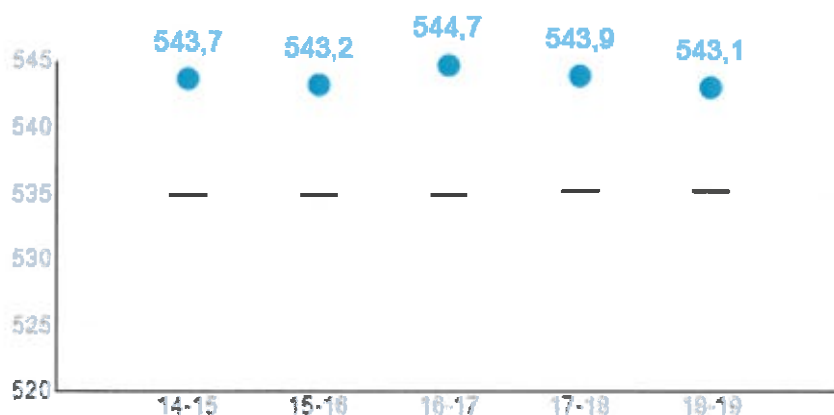
- De methode Goed Gedrag is ingevoerd.
- De ontwikkelgroep heeft een stappenplan met bijbehorende consequenties bij probleemgedrag samengesteld en geïntroduceerd bij het team.

- Ouders zijn geïnformeerd middels de nieuwsbrief over Goed Gedrag en het stappenplan met bijbehorende consequenties bij probleemgedrag.
- Kwintessens heeft een presentatie gegeven aan het team over de SEL-methode Kwink.
- Invoering Kwink.

Onderwijsprestaties

Als we kijken naar ons huidige onderwijsaanbod, dan blijkt uit analyses van de Cito-toets, de Eindcito en de adviezen voor het voortgezet onderwijs dat onze leerlingen aan de top scoren.

Cito-eindtoets scores

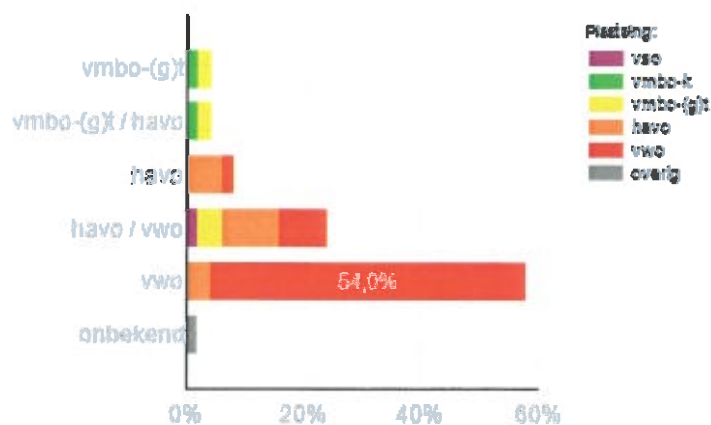
Uitstroom voortgezet onderwijs en plaats in het voortgezet onderwijs na drie jaar.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VMBO	-	-	2 (4%)	2 (4%)	2 (4%)	5 (8%)
VMBO/HAVO	2 (5%)	5 (8%)	2 (4%)	3 (6%)	1 (2%)	1 (2%)
HAVO		10 (17%)	4 (8%)	6 (12%)	9 (20%)	10 (17%)
HAVO/VWO	15 (24%)	16 (27%)	12 (24%)	5 (10%)	3 (7%)	8 (13%)
VWO	27 (61%)	28 (47%)	29 (59%)	35 (68%)	30 (67%)	36 (60%)

Behorende bij onze verklaring d.d.

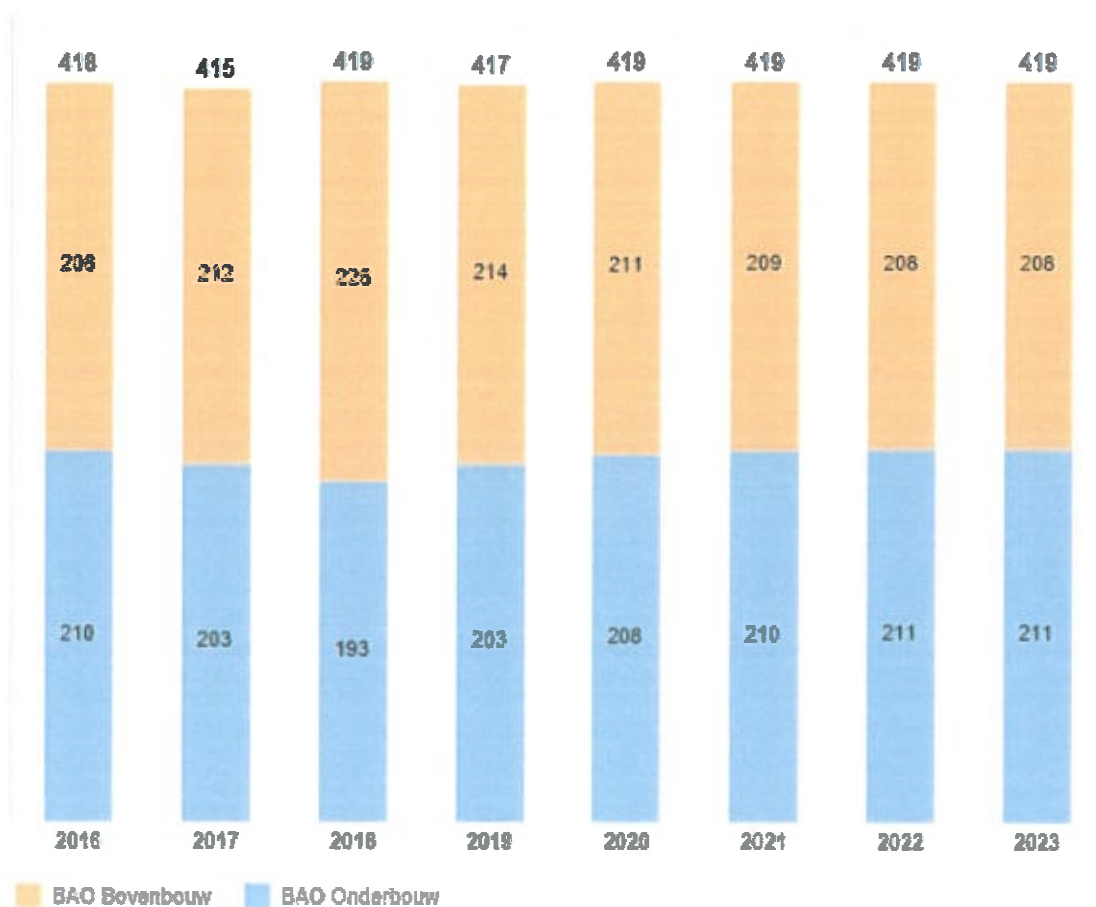
19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Getallen leerlingen

Het is leerlingaantal is stabiel. De tussentijdse schoolverlaters en zij -instromers in verband met verhuizingen zijn een onzekere factor ten aanzien van de leerlingenaantallen en een evenwichtige samenstelling van de groepen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

2.2 Personeel en professionalisering

Teamontwikkeling

We werken met een jong en dynamisch team. Er is bereidheid om te veranderen, te investeren en te vernieuwen. Het personeelsbeleid is erop gericht om de kwaliteiten van de medewerkers volop te benutten en te ontwikkelen. Het team werkt actief de speerpunten voor de komende jaren uit in ontwikkelgroepen. Op deze manier is er eigenaarschap en ontstaat er draagvlak.

Vanuit onze kernwaarden, ambities en onderwijsdoelen hebben we onze teamcompetenties tegen het licht gehouden en onderzocht waar we verdere verbeteringen kunnen aanbrengen. We hebben dit gedaan aan de hand van het ontwikkelmodel "Samen Leren Inhoud Geven" van School aan Zet. We hebben daarbij gekeken naar onze koers(vastheid), het gebruik van data en feedback, de lerende professional, het samen leren als team en georganiseerd leiderschap. Tijdens de teambuildingsdag in 2018 zijn we verder gegaan met het verkennen van onze teamcompetenties. De volgende competenties zijn in kaart gebracht: koers en rol, kwaliteiten herkennen, communicatie, feedback, georganiseerd werken, innovatie en organisatiebewustzijn. Vervolgens hebben we ontwikkeluitdagingen geformuleerd waarmee de groep teamontwikkeling aan de slag is gegaan. Tijdens onze teamontwikkeling bijeenkomsten staan deze uitdagingen centraal.

Resultaten 2019:

- Er is sprake van inzicht in de eigen communicatiestijl. Dit inzicht wordt nog niet volledig benut om de communicatiestijlen op elkaar af te stemmen.
- Er is een aanzet gegeven tot het ontmoeten en herkennen van elkaar. We zijn in beweging.
- Er is een extern deskundige ingezet om de vaardigheden van het team omtrent feedback te vergroten.
- Het hele jaar zijn er bewust activiteiten ingezet om het saamhorigheidsgevoel te vergroten.

Aanpak werkdruk

Met het team is het gesprek gevoerd over de knelpunten die zij ervaren en de oplossingen die zij hiervoor hebben. Dit gesprek vond plaats met het gehele team van leraren, schoolleider en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk is besproken welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van dit gesprek is een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukkiddelen in 2018/2019. Dit bestedingsplan heeft de instemming van de MR. Het team heeft gekozen voor de inzet van extra leerkrachten. In het schooljaar 2018-2019 is er 1 FTE extra ingezet vanuit de werkdrukkiddelen.

Personele ontwikkelingen

Medewerkers maken gebruik van teamscholing en/of individuele scholing. De teamscholing wordt ingezet in het kader van ons ontwikkelplan, waardoor er sprake is van duurzame teamontwikkeling. In 2019 is de volgende teamscholing ingezet: Feedback geven en ontvangen, Invoering Pluspunt Rekenen, Invoering Kwink, beredeneerd taalonderwijs, uitdaging.

Individuele scholing 2019: opleiding video interactie, et sprongen vooruit, slimme kleuters. Daarnaast hebben leerkrachten losse cursussen gevolgd via het aanbod van de schoolbegeleidingsdienst.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Elk jaar vinden er functioneringsgesprekken plaats. Met nieuwe personeelsleden vinden de gesprekken frequenter plaats en is er begeleiding in de vorm van coaching en een maatje.

Bij vacatureruimte is het op dit ogenblik makkelijk om gekwalificeerd personeel te werven. Veel leerkrachten vinden onze school een aantrekkelijke werkplek. De beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel is een zorg bij afwezigheid van de leerkracht. Vakleerkrachten worden dan ingezet en/of de groepen worden verdeeld, omdat er geen invallers beschikbaar zijn. Dit verhoogt de werkdruk op de aanwezig leerkrachten en komt het onderwijsproces niet ten goede.

Kerngegevens personeel

In 2019 waren er gemiddeld 35 leerkrachten werkzaam in gemiddeld 27 FTE. Ten opzichte van 2018 is er een FTE toegevoegd uit de werkdrukmiddelen, daarnaast heeft het bestuur in overleg met de MR een extra FTE ingezet in het kader van ziektevervangings. Op deze wijze kunnen we een deel van het ziekteverzuim en zwangerschapsverlof zelf opvangen.

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019-2020	2020-2021
Functies	WTF	WTF	WTF	WTF	WTF
onderwyzend pers. schaal 10					
onderwyzend pers. schaal 11	9,38	8,65	8,8	10,56	10,25
Totaal onderwyzend pers.	19,01	20,84	20,8	22,66	23,25
Directie	1	1	1	1	1
Directie	1	1	1	1	1
Totaal directie	2	2	2	2	2
Onderwijsonderst. Pers.	1,05	1,05	2,2	2,35	2,75
Totale formatie	22,06	23,89	25	26,91	28

De gemiddelde leeftijd in 2019 is 35,06.

	okt 2014	okt 2015	okt.2016	okt.2017	okt 2018	okt.2019
Gewogen gem. leeftijd	40,67	39,10	36,89	37,09	36,98	35,06

Door de uitstroom van oudere leerkrachten en de instroom van jongere leerkrachten ligt de gewogen gemiddelde leeftijd op de Bloemcampschool onder het landelijk gemiddelde.

Geraamd landelijk GGL 2019: 39,62

Ziekteverzuim

De Bloemcampschool heeft een laag ziekteverzuim. De ontwikkelingen op de Bloemcampschool op het gebied van vervanging van personeel bij ziekte en verlof hebben ertoe geleid dat de Bloemcampschool in 2016 gekozen heeft voor gedeeltelijk eigen risicodragerschap. Dit kan gevolgen hebben voor de bekostiging indien het ziekteverzuim op het volgende jaar blijft van de afgelopen jaren.

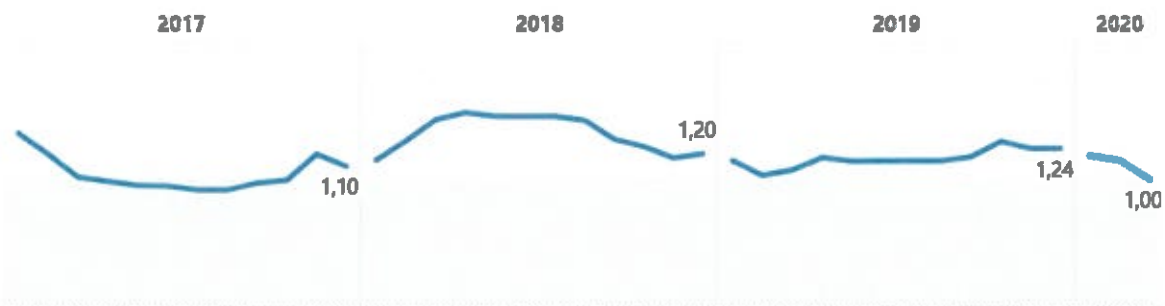
(In positieve zin) of als het ziekteverzuim ruim hoger is dan de afgelopen jaren (in negatieve zin). De Bloemcampschool heeft in 2019 een ziekteverzuim van 4,5 procent, dit is hoger dan vorige jaren.

Oorzaak: twee langdurig zieke personeelsleden in 2019.

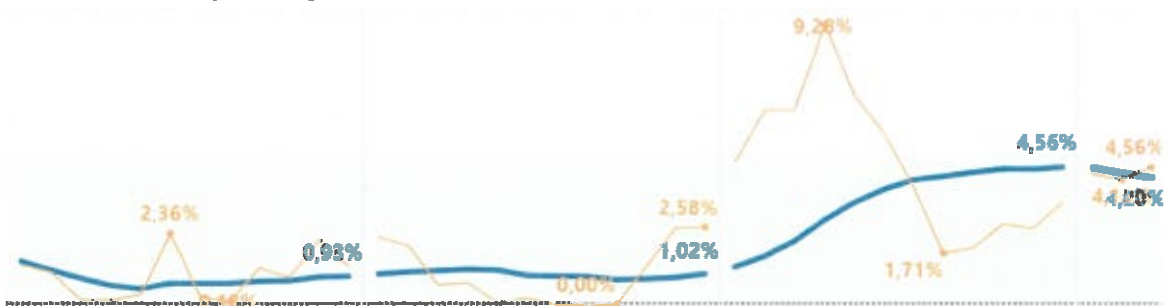
De vervanging bij ziekte en/of zwangerschap van leerkrachten is een groot knelpunt. Momenteel zijn er geen invallers beschikbaar. Dit leidt ertoe dat er regelmatig vakdocenten worden ingezet en/of klassen worden verdeeld. Dit is geen wenselijke situatie.

Daarom is er een extra leerkracht voor 1 FTE benoemd voor vervangingswerkzaamheden. Als er geen vervanging nodig is, kunnen er extra taken worden verricht, ter ondersteuning van de leerkrachten.

ZMF (ziekmeldingsfrequentie afgelopen 12 maanden)

ZVP (ziekteverzuimpercentage)

Privacybeleid

Wij hebben een privacybeleid. Alle ouders ondertekenen een verklaring waarin zij wel/of niet toestemming verlenen voor het verwerken van persoonsgegevens en het personeel is geïnformeerd. We blijven vooral kritisch naar onze organisatie kijken, waar datalekken zitten of kunnen ontstaan. Met alle partijen die voor ons gegevens verwerken hebben wij een verwerkingsovereenkomst afgesloten. Een externe functionaris gegevensbescherming begeleidt ons en zij houdt toezicht op de uitvoering van ons privacybeleid.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrum

onderwijsaccountants b.v.

2.3 Huisvesting en facilitair

Bij het onderwijsbureau Hollands Midden (OHM) nemen we het huisvestingspakket af. Hierdoor hebben beschikking over een extern deskundige op het gebied van huisvesting. Het meerjarenonderhoudsplan wordt in overleg met OHM opgesteld. Het gebouw is 20 jaar oud en veel zaken vragen nu om groot onderhoud. Daarnaast zijn we aan het onderzoeken of er mogelijkheden van kinderopvang naast of in het gebouw zijn. Hierover zijn we met externe partners in gesprek.

De school beschikt over een conciërge die zorgt voor het onderhoud van het gebouw en tevens kleine reparaties verricht. Daarnaast het houden van toezicht op onderhoudswerkzaamheden.

In 2019 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Buitenschilderwerk
- Bultenzonwering voorzien van nieuwe doeken.
- Computerlokaal vernieuwd
- Hal vernieuwd, o.a. muren van prikborden voorzien

Huisvestingsplan gemeente Wassenaar

De gemeente Wassenaar is in 2018 gestart met het opstellen van een integraal huisvestingsplan. Alle schoolbesturen zijn hierbij betrokken onder begeleiding van een extern bureau. Er ligt nu een nieuw integraal huisvestingsplan.

Duurzaamheid

Er een energieonderzoek uitgevoerd door de gemeente Wassenaar. De gemeente Wassenaar heeft stichting Stimular gevraagd de mogelijkheden in kaart te brengen. De maatregelen zijn in 3 soorten ingedeeld: zelfstandig moment, natuurlijk moment/kleine verbouwing en grootschalige verbouwing. In 2019 is besloten om zonnepanelen op het dak van de school te plaatsen. De plaatsing zal in 2020 plaatsvinden. Daarnaast benutten we natuurlijke momenten, zoals het vernieuwen van de verlichting in de school. De komende jaren gaan we onderzoeken welke duurzaamheidsmaatregelen we kunnen uitvoeren en hoe we deze maatregelen kunnen inpassen in het meerjarenonderhoudsplan. De gemeente Wassenaar heeft geen extra gelden ter beschikking gesteld.

Veiligheid rondom de school

De veiligheid rondom het gebouw is een aandachtspunt, hierover zijn we met de wijkagent, gemeente en ouders in gesprek om te komen tot structurele oplossingen. Recentelijk is een plan van aanpak tot stand gekomen en de gemeente gaat met de uitvoering hiervan aan de slag

Klimaat

De medewerkers geven aan dat het klimaat in het gebouw niet in orde is. Op dit moment laten we door een extern deskundige in kaart brengen waar verbeteringen mogelijk zijn. Na overleg met de MR zal besloten worden wat we gaan aanpassen in het gebouw. Hier zullen extra kosten aan verbonden zijn.

2.4 Maatschappelijke thema's

Passend onderwijs

De uitvoering van de wet passend onderwijs bepaalde in 2019 grotendeels de agenda van het Samenwerkingsverband PPO-Leiden, waar ook de Bloemcampschool bij aangesloten is. Met name de monitoring op de ingezette weg (o.a. de inzet van het expertteam en ondersteuningsteam, de voorzieningen voor kinderen met gedragsproblemen en de voorzieningen voor kinderen met een hoge begaafdheid) wordt nauwlettend gevolgd. In het schooljaar 2019-2020 zijn alle geledingen bezig met het opstellen van het ondersteuningsplan 2020-2024 van het samenwerkingsverband.

Strategisch personeelsbeleid

Teamleden worden gestimuleerd om stil te staan bij hun eigen werk en te kijken naar mogelijke stappen in hun eigen professionalisering en loopbaan. De ontwikkeling wordt gemonitord tijdens de jaarlijkse functioneringsgesprekken, tijdens klassenbezoeken en tijdens groepsbesprekingen. De afgelopen periode is ingezet op werkdrukverlaging en is er in samenspraak met het team extra formatie beschikbaar gekomen om meer handen in de klas te creëren.

Werkdruk

Zie hoofdstuk 2.2: Aanpak werkdruk

Onderwijsachterstanden

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar ontvangt geen middelen ter bestrijding van onderwijsachterstanden.

Allocatie van middelen

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar is een eenpitter, dit thema is daarom niet van toepassing.

2.5 Onderzoek en Internationalisering

Beide thema's zijn niet van toepassing. Er worden geen ontwikkelingen verwacht op deze thema's.

2.6 Toekomstige ontwikkelingen en risico's

Samen met een externe deskundige is een RI&E (risico-inventarisatie en evaluatie) opgesteld. Met de externe deskundige is een rondgang door de school gemaakt en zijn er vragenlijsten ingevuld. Dit om de risico's op arbeidsomstandigheden binnen de school te inventariseren. Hoewel de RI&E een vereiste is vanuit de Arbowetgeving en dus gericht op de medewerkers, is ervoor gekozen de risico's met betrekking tot de leerlingen eveneens te inventariseren. We hebben immers binnen het schoolgebouw ook met leerlingen te maken. Vanuit de inventarisatie heeft de school een plan van aanpak opgesteld om de risico's zoveel als mogelijk te beperken.

Begin 2020 is er sprake van een pandemie in de wereld. Op dit moment kunnen we de risico's hiervan niet overzien. Zeker is dat er sprake zal zijn van extra kosten, hiervoor zullen we onze reserves gebruiken.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

2.7 Financieel beleid

Hoofddoelen financieel beleid

Het financieel beleid van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar kent de volgende hoofddoelen:

- a) De waarborging van een succesvol voortbestaan van de stichting door realisatie van een toereikende solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit;
- b) Het alsnog inzetten van vermogensreserves in zoverre deze niet langer noodzakelijk zijn voor de bovengenoemde waarborging;
- c) Een allocatie van financiële middelen en inzet van reserves die kwalitatief hoogstaand onderwijs ondersteunt en waar nodig ruimte biedt voor onderwijsinnovatie, professionalisering en werkdrukvermindering.

Aan de doelen (a), (b) en (c) werd ook in het verslagjaar 2019 recht gedaan. De signaleringswaarden laten een goede solvabiliteit en liquiditeit zien en in de, in 2019 opgestelde begroting voor 2020-2023 zal een bescheiden inzet van eerder gevormde reserves zorgen voor dekking van tijdelijk exploitatietekorten. Aan doel (c) werd ook recht gedaan door over de inzet van budgetten te overleggen met alle rechtstreeks betrokkenen.

Treasury

Het bestuur is verantwoordelijk voor het treasury management van de stichting. Het uitgangspunt van het treasurybeleid is het op peil houden van het eigen vermogen, en het bewaken van een goede liquiditeit van de organisatie. Bij dit alles wordt de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur gevolgd. Het beleid is vastgelegd in een geactualiseerd treasurystatuut.

Het treasurybeleid onderging in 2019 geen veranderingen ten opzichte van 2018. Net als in 2018 heeft Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar ook in 2019 niet belegd in aandelen of obligaties en werden de liquide middelen aangehouden op rentedragende betaal- en spaarrekeningen.

Er hebben zich in het verslagjaar 2019 geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Ook in de periode 2020-2023 worden gelet op de in de begrotingen opgenomen baten, lasten, investeringen, dotaties en onttrekkingen geen liquiditeitstekorten verwacht.

(In euro's)		31-12-2019	31-12-2018
Betaalrekeningen		351.239	185.233
Spaarrekeningen		867.087	866.690
Totaal:		1.218.326	1.051.923

De rentevergoedingen op deze rekeningen stonden in 2019 wederom sterk onder druk en naderen inmiddels het nul-niveau. Ook in de begrotingen voor de periode 2020-2023 wordt uitgegaan van bijzondere lage rentevergoedingen. De vergoedingen zullen naar verwachting lager zijn dan de

Behorende bij onze verklaring d.d.

inflatie en de koopkracht van ons vermogen staat daardoor onder druk. We blijven echter andere, meer risicovolle beleggingen uitdrukkelijk mijden.

(In euro's)	31-12-2019	31-12-2018
Ontvangen rentebaten	89	314

Inzet onderwijsachterstandmiddelen

Er werden door de stichting in 2019 geen onderwijsachterstandsmiddelen ontvangen.

Hoofdstuk 3: Verantwoording financiën

3.1 Staat van baten en lasten

Realisatie 2019 in vergelijking met realisatie 2018

In de financiële paragrafen van dit bestuursverslag gaat de aandacht vooral uit naar een vergelijking van de in 2019 gerealiseerde baten en lasten met de eerdere begroting van die baten en lasten. Toch willen we volledigheidshalve ook enige aandacht besteden aan een vergelijking op hoofdlijnen van de realisatie 2019 met de realisatie 2018

bedragen x 1.000	Realisatie 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Realisatie 2018	verschil	verschil
	in €	in %	in €	in %	in €	in %
Baten						
Rijksbijdragen	2.267	93,7%	2.130	95,3%	137	-1,6%
Overige overheidsbijdragen	81	3,3%	37	1,7%	44	1,7%
Overige baten	71	2,9%	67	3,0%	4	-0,1%
Totaal baten	2.419	100,0%	2.234	100,0%	185	0
Lasten						
Personeelslasten	1.808	74,7%	1.764	79,0%	44	-4,2%
Afschrijvingen	51	2,1%	55	2,5%	-4	-0,4%
Huisvestingslasten	155	6,4%	150	6,7%	5	-0,3%
Overige lasten	285	11,8%	233	10,4%	52	1,4%
Totaal lasten	2.299	95,0%	2.202	98,6%	97	-0
Saldo baten en lasten	120	5,0%	32	1,4%	88	
Financiële baten en lasten	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%
Resultaat	120	5,0%	32	1,4%	88	

Belangrijkste ontwikkelingen van de baten

De stijging van de Rijksbijdragen in 2019 heeft vooral te maken met aanpassingen en Indexeringen van de personele lumpsumbekostiging en de toekenning van werkdrukmiddelen. In 2019 werd o.a. een bijzondere bekostiging ontvangen voor een extra personele uitkering, te doen in het voorjaar van 2020. De overige overheidsbijdragen waren in 2019 door een aanvullende bijdrage van de

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

gemeente voor huisvestingsuitgaven hoger dan die van 2018. De overige baten weken in 2019 weinig af van die van 2018.

Belangrijkste ontwikkelingen van de lasten

De stijging van de personeelslasten in 2019 is vooral het gevolg van aanpassingen in de cao-lonen en hogere kosten voor vervanging. Deze stijging van de loonkosten werd ten dele gecompenseerd doordat dotaties aan personele voorzieningen niet nodig waren en doordat voor sommige kosten van vervanging en ziekteverzuim uitkeringen werden ontvangen.

De totale afschrijvingslasten weken in 2019 weinig af van het niveau in 2018.

Ook de huisvestingslasten van 2019 weken weinig af van het niveau in 2018. Slechts de uitgaven voor energie, waterverbruik en publiekrechtelijke heffingen waren iets hoger dan in 2018.

De overige lasten van 2019 waren aanzienlijk hoger dan in 2018. Dit werd vooral veroorzaakt door hogere uitgaven voor schoolgebonden activiteiten, extra uitgaven voor (digitale)leermiddelen en door stijgende kosten voor administratie.

Vergelijking realisatie 2019 met begroting 2019

Het saldo van de in 2019 daadwerkelijk gerealiseerde baten en lasten wijkt in positieve zin af van wat voor 2019 werd begroot.

bedragen x 1.000	Realisatie 2019	Realisatie 2019	Begroot 2019	Begroot 2019	verschil	verschil
	in €	in %	in €	in %	in €	in %
Baten						
Rijksbijdragen	2.267	93,7%	2.195	95,4%	72	-1,6%
Overige overheidsbijdragen	81	3,3%	37	1,6%	44	1,7%
Overige baten	71	2,9%	70	3,0%	1	-0,1%
Totaal baten	2.419	100,0%	2.302	100,0%	117	
Lasten						
Personeelslasten	1.808	74,7%	1.845	80,1%	-37	-5,4%
Afschrijvingen	51	2,1%	52	2,3%	-1	-0,2%
Huisvestingslasten	155	6,4%	158	6,9%	-3	-0,5%
Overige lasten	285	11,8%	266	11,6%	19	0,2%
Totaal lasten	2.299	95,0%	2.321	100,8%	-22	
Saldo baten en lasten	120	5,0%	-19	-0,8%	139	
Financiële baten en lasten	-	0,0%	-	0,0%	-	0,0%
Resultaat	120	5,0%	-19	-0,8%	139	

Hieronder treft u een toelichting aan. De toelichting beperkt zich tot de belangrijkste verschillen.

Belangrijkste ontwikkelingen van de baten

De Rijksbijdragen vielen hoger uit door na-ijlende Indexeringen in de Rijksbekostiging, uitbreiding van de prestatiebox- en werkdrukmiddelen en door een bijzondere en vooruitgeschoven bekostiging, bestemd voor personele uitkeringen in het voorjaar van 2020. Met name die bijzondere bekostiging veroorzaakt een verschuiving in de jaarresultaten 2019 en 2020. Doordat in 2020 de uitkering wordt gedaan maar de hiermee samenhangende baten al in 2019 moeten worden verantwoord, zal 2020 een resultaat laten zien dat lager zal zijn dan werd begroot.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

De overige overheidsbijdragen waren in 2019 hoger dan begroot; dit door een aanvullende bijdrage vanuit de gemeente voor enkele huisvestingsuitgaven. Alle andere overige baten weken in 2019 qua omvang en samenstelling slechts weinig af van hetgeen werd begroot.

Belangrijkste ontwikkelingen van de lasten

De totale lasten waren in 2019 lager dan begroot. De personeelslasten, inclusief vervangingskosten waren in 2019 lager dan werd begroot. De reden hiervoor waren de hoger dan begrote uitkeringen, ontvangen voor diverse vervangingen. Ook konden in tegenstelling tot 2018 dotaties aan de personeelsvoorziening grotendeels achterwege blijven. De genoemde meevallers werden ten dele gebruikt voor extra uitgaven voor scholing en professionalisering.

De afschrijvingen op materiële vaste activa weken in 2019 nauwelijks af van hetgeen werd begroot. Dit kwam mede door enig uitstel in investeringen en het toenemend gebruik van operational lease als alternatief voor aanschaf in eigendom.

Ook de huisvestingslasten liepen in 2019 qua omvang en samenstelling in pas met de begroting. Dit kwam vooral door meevallende uitgaven voor energie en schoonmaak.

De overige lasten waren in 2019 hoger dan begroot. Met name stijgingen in administratiekosten, de uitgaven voor leermiddelen en activiteiten waren hiervan de oorzaak.

3.2 Balansposities

Realisatie 2019 in vergelijking realisatie 2018

	2016	2017	2018	2019
Activa				
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Materiële vaste activa	270.965	301.928	269.958	257.879
Financiële vaste activa	-	-	-	-
Vaste activa	270.965	301.928	269.958	257.879
Voorraden	-	-	-	-
Vorderingen	168.696	173.736	184.950	163.793
Effecten	-	-	-	-
Liquide middelen	942.290	1.011.379	1.051.923	1.218.585
Viottende activa	1.110.986	1.185.115	1.236.873	1.382.378
Totale Activa	1.381.951	1.487.043	1.506.831	1.640.257
Passiva				
Eigen vermogen	944.207	1.003.133	1.035.118	1.155.409
Voorzleningen	253.687	261.922	276.493	283.381
Langlopende schulden	-	-	-	-
Kortlopende schulden	184.057	221.988	195.220	201.467
Totale Passiva	1.381.951	1.487.043	1.506.831	1.640.257

Ontwikkelingen aan activazijde balans

Doordat de investeringen in materiële vaste activa in 2019 lager waren dan de afschrijvingen daalde per saldo de boekwaarde van de materiële vaste activa.

De vorderingen zijn ultimo 2019 lager dan in 2018. Vooral de vorderingen op de gemeente waren

Behorende bij onze verklaring d.d.

lager dan in 2018.

De stijging van de liquide middelen komt vooral voor rekening van het positieve jaarresultaat 2019 en vertragings in de uitgaven voor investeringen.

Passivazijde

Het eigen vermogen steeg door toevoeging van het positieve jaarresultaat aan de algemene reserves. De omvang van de getroffen voorzieningen is ultimo 2019 hoger dan in 2018. De dotaties aan deze voorzieningen waren in 2019 hoger dan de onttrekkingen. De kortlopende schulden zijn ultimo 2019 hoger dan ultimo 2018. Het gaat hier om een tijdelijke schommeling in het betaalritme van crediteuren; schommelingen die van jaar tot jaar ontstaan door kleine variaties in het daadwerkelijke betaalmoment van deze crediteuren.

3.3 Continuïteitsparagraaf

Kengetal: Ontwikkeling leerlingenaantal

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen	419	417	419	419	419	419

Op basis van een analyse van de groepssamenstellingen, de lokale kennis van de schooldirectie en gemeentelijke prognoses wordt jaarlijks een voorspelling gedaan van de meerjarige trend als het gaat om leerlingenaantallen.

Kengetal: Ontwikkeling personeelsformatie in FTE

(In fte's)	2019	2020	2021	2022	2023
Bestuur & management	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Onderwijzend personeel	22,70	23,32	23,41	23,01	23,01
Onderwijsondersteunend personeel	2,81	2,75	2,15	2,15	2,15
Totaal formatie	27,51	28,07	27,56	27,16	27,16

De begrote personeelsformatie biedt ruimte voor vervanging bij ziekte en zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Kleine aanpassingen in de formatie zorgen ervoor dat de financiële dekking van formatie-uitgaven ook op de wat langere termijn sluitend is.

Meerjarenbegroting

Meerjarig balansperspectief

	2019	2020	2021	2022	2023
Activa					
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	257.879	300.483	293.197	286.813	279.837
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vaste activa	257.879	300.483	293.197	286.813	279.837
Vorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	163.793	163.793	163.793	163.793	163.793
Effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	1.218.585	1.032.687	978.870	859.503	848.723
Vlootende activa	1.382.378	1.196.480	1.142.663	1.023.296	1.012.516
Totale Activa	1.640.257	1.496.963	1.435.860	1.310.109	1.292.353
Passiva					
Eigen vermogen	1.155.409	1.128.438	1.098.034	1.071.393	1.020.302
Voorzieningen	283.381	167.058	136.359	37.249	70.584
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	201.467	201.467	201.467	201.467	201.467
Totale Passiva	1.640.257	1.496.963	1.435.860	1.310.109	1.292.353

In de bovenstaande balansvoorspellingen voor 2020 tot en met 2023 werd rekening gehouden met de navolgende investeringen en met de navolgende dotaties en onttrekkingen aan de voorzieningen. Er wordt bij dit alles uitgegaan van de officieel vastgestelde meerjarenbegroting en het hierin opgenomen niveau van dotaties aan de onderhoudsvoorziening.

Specifieke informatie voor meerjarenbalans	2019	2020	2021	2022	2023
Materiële Vaste Activa per 01-01	269.958	257.879	300.483	293.197	286.813
Investeringen	38.636	90.700	39.900	39.100	41.500
-/- Afschrijvingen	50.715	48.096	47.186	45.484	48.476
stand per 31-12	257.879	300.483	293.197	286.813	279.837
Stand voorzieningen per 01-01	276.493	283.382	167.058	136.359	37.249
Dotatie voorziening groot onderhoud	50.000	53.646	53.646	53.646	53.646
-/- Onttrekking voorziening groot onderhoud	34.391	169.970	84.345	152.756	20.311
Dotatie voorziening personeel	7.664	-	-	-	-
-/- Onttrekking voorziening personeel	1.056	-	-	-	-
Dotatie voorziening overig	-	-	-	-	-
-/- Onttrekking voorziening overig	-	-	-	-	-
stand per 31-12	283.382	167.058	136.359	37.249	70.584

De navolgende kapitaals- en vermogenskengetallen maken duidelijk dat Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar naar verwachting ook in de nabije toekomst goede kapitaals- en vermogensposities zal behouden.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vermogensbeheer	signaal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
solvabiliteit 2	< 30%	87%	88%	87%	86%	85%	84%
kapitalisatiefactor	50%	67%	67%	63%	60%	54%	54%
Budgetbeheer	signaal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	6,3	6,9	5,9	5,7	5,1	5,0
netto werkkapitaal	< 0%	46,6%	48,8%	42,0%	39,6%	34,4%	33,9%
Weerstandsvermogen	signaal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
weerstandvermogen I	< 10%	46%	48%	48%	46%	45%	43%
weerstandvermogen PO	< 5% - 20% >	36%	40%	37%	35%	34%	32%

Weerstandvermogen I = eigen vermogen / totale baten

Weerstandvermogen PO = (eigen vermogen – materiele vaste activa) / Rijksbijdragen OCW

De solvabiliteit, het weerstandsvermogen en liquiditeit liggen in de gehele begrotingsperiode boven de door de Inspectie gehanteerde signaleringswaarden. Hierbij past wel de kanttekening dat procentuele kengetallen en kleinere balanstotalen juist bij kleinere onderwijsinstellingen al snel de indruk kunnen wekken dat de vermogenspositie meer dan toereikend is. In nominaal opzicht is dat vermogen en de liquiditeit echter toch relatief bescheiden.

Meerjarige begroting van baten en lasten

De onderstaande tabel toont de, in de nabije toekomst te verwachten baten en lasten. Een dergelijke meerjarige voorspelling kent per definitie onzekerheden. Het getoonde financiële beeld is dan ook te beschouwen als een indicatie van de financiële ontwikkeling op hoofdlijnen.

	jaarrekening 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
Baten					
Rijksbijdragen	2.266.814	2.260.584	2.276.450	2.285.672	2.287.618
Overige overh.bijdragen en -subs.	81.316	37.200	37.800	38.400	38.400
Coll.-cursus-, les- en examengeld.	-	-	-	-	-
Baten werk l.o.v. derden	-	-	-	-	-
Overige baten	71.406	72.500	65.200	65.200	65.200
totaal baten	2.419.536	2.370.284	2.379.450	2.389.272	2.391.218
Lasten					
Personeelslasten	1.807.880	1.913.913	1.930.722	1.940.083	1.973.487
Afschrijvingen	50.715	48.096	47.186	45.484	48.476
Huisvestingslasten	155.558	163.146	162.146	162.146	162.146
Overige lasten	285.307	272.100	269.800	268.200	258.200
doorbetalingen aan schoolbesturen	-	-	-	-	-
totaal lasten	2.299.460	2.397.255	2.409.854	2.415.913	2.442.309
Saldo baten en lasten	120.076	26.971-	30.404-	26.641-	51.091-
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	215	-	-	-	-
Financiële lasten	-	-	-	-	-
Saldo financiële baten en lasten	215	-	-	-	-
Resultaat	120.291	26.971-	30.404-	26.641-	51.091-
Buitengewoon resultaat	-	-	-	-	-
Netto resultaat	120.291	26.971-	30.404-	26.641-	51.091-

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Voor wat betreft de periode 2020-2023 worden de voor deze jaren begrote verliezen als acceptabel beschouwd. De navolgende exploitatiekengetallen laten zien dat de baten- en lastenverhoudingen ondanks deze verliezen aanvaardbaar blijven. Er blijft ook enige ruimte voor aanvullende beleid en extra investeringen in m.n. het oplossen en voorkomen van problemen bij vervanging bij ziekte of vrij-rooster voor professionaliseringsactiviteiten.

Onze stichting is weinig afhankelijk van bijzondere, en minder-structurele bekostigingsonderdelen en dekt zijn personele lasten uit baten met structureel karakter. Het aandeel van de personele lasten neemt in de begrotingsperiode toe, maar naar alle waarschijnlijkheid zal na-ijlende indexering van de Rijksbekostiging die aangroei weer iets aftoppen. Een meer blijvend aandachtspunt vormen de vrij hoge materiële lasten. Dit laatste blijft een kenmerk van de wat kleinere onderwijsinstellingen. De grip op deze lasten is echter ook in 2019 voldoende gebleken om onaangename verrassingen te voorkomen.

Exploitatiekengetallen	benchmark	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rijksbijdragen / totale baten	93,3%	95,4%	93,7%	95,4%	95,7%	95,7%	95,7%
overige overheidsbijdragen / totale baten	2,9%	1,7%	3,4%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%
overige baten/ totale baten	3,7%	3,0%	3,0%	3,1%	2,7%	2,7%	2,7%
personele lasten/ totale baten (max. 90%)	80,4%	79,0%	74,7%	80,7%	81,1%	81,2%	82,5%
totale baten/ rijksbijdragen	107,2%	104,9%	106,7%	104,9%	104,5%	104,5%	104,5%
totale lasten/ rijksbijdragen	106,1%	103,4%	101,4%	106,0%	105,9%	105,7%	106,8%
personele lasten/ rijksbijdragen (max. 95%)	86,2%	82,8%	79,8%	84,7%	84,8%	84,9%	86,3%
materiële lasten/ rijksbijdragen	19,9%	20,5%	21,7%	21,4%	21,0%	20,8%	20,5%
huishoudingsratio (max. 10%)	7,5%	6,8%	6,8%	6,9%	6,8%	6,8%	6,7%
materiële vaste activa per leerling	€ 1.023	€ 646	€ 615	€ 717	€ 700	€ 685	€ 668
voorziening per leerling	€ 458	€ 661	€ 676	€ 399	€ 325	€ 89	€ 168

Risico's en risicobeheersing

In deze continuïteitsparagraaf staan we per aandachtsgebied stil bij de belangrijkste, zakelijke risico's en we geven daarbij tevens aan of en hoe we deze risico's nog beter kunnen beheersen.

De besproken aandachtsgebieden zijn:

- Aandachtsgebied leerlingenaantal
- Aandachtsgebied bekostiging
- Aandachtsgebied personele exploitatie
- Aandachtsgebied materiële exploitatie
- Aandachtsgebied bedrijfsvoering en (administratieve) organisatie

Aandachtsgebied leerlingenaantal

In de meerjarenbegroting 2020-2023 wordt uitgegaan van een stabiel leerlingenaantal en een goede bezetting van de groepen. Zowel onderbouw als bovenbouw laten een vrij constante bezetting zien. De school heeft een goede bekendheid en reputatie. De tussentijdse schoolverlaters en zij - instromers in verband met verhuizingen vormen wel een onzekere factor ten aanzien van de leerlingenaantallen. Per saldo zien we echter geen reden om in de begrotingen voorzichtigheidshalve uit te gaan van een daling van het leerlingenaantal.

Aandachtsgebied bekostiging

De omvang van onze school en de kenmerken van de leerlingenpopulatie maken de stichting minder afhankelijk van allerlei bekostigingstoeslagen. Een vereenvoudiging van de bekostiging – en daarvoor

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

is een politiek draagvlak – zou op termijn kunnen leiden tot een bekostiging die niet voldoende rekening houdt met de leeftijdskenmerken van de personeelsformatie van een individuele onderwijsinstelling. Of de leeftijd van de personeelsformatie van onze stichting op het moment van een dergelijke vereenvoudiging ongunstig afwijkt van dat gemiddelde is op dit moment niet te voorspellen. Bij een invoering van een nieuwe bekostiging zullen naar het zich laat aanzien echter compensatieregelingen van kracht zijn. We gaan daarom op dit moment geen bijzondere beheersmaatregelen treffen om de impact van een mogelijke bekostigingsvereenvoudiging te verkleinen.

Het kabinet stelt in de jaren vanaf 2018 extra middelen ter beschikking ter verlaging van de werkdruk en voor de financiële dekking van nieuwe cao-afspraken. De exacte omvang van deze middelen kon bij het samenstellen van de meerjarenbegroting 2020-2023 nog niet worden voorzien. Het blijkt soms ook niet eenvoudig om deze instromende extra middelen al in het jaar van hun ontvangst volledig in te zetten. We gaan ervan uit dat deze extra middelen zoveel mogelijk in hun jaar van toekenning zullen worden ingezet voor formatie en professionalisering en dat deze extra middelen in de jaren 2021-2023 niet zullen leiden tot onverwachte hoge positieve saldi van baten en lasten. In de jaren 2019 en 2020 treedt helaas wel een verschuiving van op van baten en lasten. Zie voor dat effect onze opmerkingen later in dit verslag.

Aandachtsgebied personele exploitatie

We blijven in de periode 2020-2023 - net als in eerdere jaren - de hand houden aan een gezonde verhouding tussen structurele baten en structurele personele lasten.

Dit moet ervoor zorgen dat – in combinatie met tijdelijke benoemingen, tijdelijke inhuur en natuurlijk personeelsverloop – de formatieflexibiliteit voldoende blijft om binnen een redelijke termijn te kunnen reageren op dalingen in het leerlingaantal. Gelet op de krapte op de arbeidsmarkt zullen we echter bereid zijn om personeel langdurig aan ons binden, ook wanneer dat onze flexibiliteit doet verminderen. Vanzelfsprekend is er een dergelijke structurele formatie-uitbreiding in financieel opzicht een risico. De onderwijskundige voordelen zijn echter evident. Een dergelijke maatregel maakt het ook gemakkelijker om jonge leerkrachten al in een vroeg stadium aan ons te binden. Gelet op onze vermogenspositie is een dergelijk beleid tot op zekere hoogte verantwoord.

De beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel is een zorg bij afwezigheid van de leerkracht. Vakleerkrachten worden dan ingezet en/of de groepen worden verdeeld, omdat er geen invallers beschikbaar zijn. Dit verhoogt de werkdruk op de aanwezige leerkrachten en komt het onderwijsproces niet ten goede. Dit is mede reden om al binnen de formatie ten minste 0,5 fte vrij te roosteren voor vervanging. Adequate vervanging gaat ons echter boven alles. We proberen om te allen tijde een goed evenwicht te realiseren tussen uitbreiding van de eigen formatie en het doen van een beroep op de regionale vervangingspool.

Onze school heeft een relatief jonge formatie. Dit leidt tot vrij hoge kosten voor zwangerschaps- en ouderschapsverlof. De kosten van dit verlof kunnen echter ten dele uit werknemersverzekeringen worden bestreden. Voor niet-gedekte deel zijn stelposten opgenomen in de begroting 2020-2023.

Aandachtsgebied materiële exploitatie

Sinds 2014 is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen

verschoven van gemeenten naar onderwijsinstellingen. Voor de raming van de met dit onderhoud gemoeide kosten is een meerjarig onderhoudsplan beschikbaar. De vorming van een onderhoudsvoorziening zorgt ervoor dat er tijdig middelen opzij worden gezet voor de dekking van deze kosten.

In de begroting 2020-2023 zijn alle voor deze voorziening noodzakelijke dotaties opgenomen. Wel zal het plan in 2020 verder worden geactualiseerd. Het prijspeil in de bouw- en installatiesector stijgt snel en dit kan betekenen dat de dotaties alsnog zullen moeten worden verhoogd.

Ook voor investeringen in apparatuur, meubilair en leermiddelen is meerjarig investeringsplan opgesteld. In de begroting 2020-2023 is op basis daarvan rekening gehouden met investeringen in speellokaal en gymlokaal. In de begroting 2020-2023 is ook rekening gehouden met de kosten van de voortschrijdende digitalisering van leermiddelen en met extra uitgaven voor Chromebooks en andere ICT-hardware.

Aandachtsgebied bedrijfsvoering & organisatie

De personele en financiële administratie is uitbesteed aan een gespecialiseerd administratiekantoor dat tevens een belangrijke rol speelt bij de inrichting en gedeeltelijke uitvoering van ons betalingsverkeer. Dit draagt bij aan een goede administratieve organisatie en interne controle. Ons management control systeem bevat altijd de volgende onderdelen:

- Strategische beleidsplannen (meerjarig) en meerjarige begrotingen;
- Uitwerking van de strategie door het waar mogelijk benoemen van prestatie-indicatoren (onderwijs, personeel & financiën) en normstellingen;
- Uitwerking van het meerjarige beleid in jaarplannen en jaarbegrotingen;
- Het vastleggen van verantwoordelijkheden, bevoegdheden en handelingswijzen in protocollen en procedures;
- Het tussentijds signaleren van (financiële) afwijkingen, het analyseren van oorzaken en het vaststellen van de gewenste bijsturing; dit alles aan de hand van maand- en/of kwartaalrapportages;
- Het periodiek rapporteren over bereikte resultaten en ingezette budgetten aan het bestuur.

Een accountant controleert onze jaarrekening en geeft vervolgens een controleverklaring af. Ook in 2019 is de jaarrekening door de accountant goedgekeurd en waren er geen bijzondere op- of aanmerkingen.

De interne beheersing ligt vast in het treasurystatuut enerzijds en in de rapportage-afspraken met het toezichthoudend bestuur over actuele ontwikkelingen anderzijds. Door de korte lijnen en de brede wijze van informeren van het bestuur volstaat dit om indien nodig bij te kunnen sturen.

Overige risico's en algemene beheersingsmaatregelen

Waar mogelijk worden bovenstaande risico's verkleind door het treffen van specifieke maatregelen. Ook treffen we maatregelen met een meer algemene werking. Het gaat dan vooral om het aanleggen en aanhouden van risicobuffers voor het opvangen van financiële tegenvallers.

Rol risicobuffers

De meerjarige begrotingen van kapitaals- en vermogenskengetallen maken duidelijk dat onze stichting toereikende buffers heeft en een gezonde financiële structuur kent.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Het aanhouden van adequate buffers is echter slechts een van de pijlers van ons risicomanagement en moet vooral gezien worden als een middel dat bij tegenvallers tijd geeft zodat andere saneringsmaatregelen hun werk kunnen doen. De aanwezigheid van financiële buffers mag er in ieder geval niet toe leiden dat we de beheersing van risico's verwaarlozen.

Het aanleggen en aanhouden van financiële risicobuffers is wat ons betreft alleen te rechtvaardigen voor risico's die:

- a) niet op andere manieren of niet snel genoeg beheersbaar zijn;
- b) niet of onvoldoende voorzien kunnen worden;
- c) en een duidelijke financiële impact hebben.

Het gaat dan m.n. om instabiliteit in de bekostiging, onder-indexering in de bekostiging en grote fluctuaties in de leerlingenaantallen. Buffers kunnen worden aangesproken indien alle andere maatregelen niet snel genoeg werken.

Functioneren intern toezicht

Voor gegevens over de toezichthoudende bestuurders en hun toezichthoudende activiteiten gedurende het verslagjaar verwijzen u naar hetgeen hierover reeds in paragraaf 1.1 werd vermeld.

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar

Jaarrekening 2019

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Jaarrekening

Inhoudsopgave	32
Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019	33
Staat van baten en lasten 2019	35
Kasstroomoverzicht 2019	36
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	37
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2019	44
Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW	48
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	49
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	50
(Voorstel) bestemming van het resultaat	54
Gebeurtenissen na balansdatum	55
Overzicht verbonden partijen	56
WNT-verantwoording 2019	57

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon	59
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	60
Ondertekening van de jaarrekening	64

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

1	Activa	31 december 2019	31 december 2018
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	15.419	8.959
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	186.425	194.688
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	56.035	66.311
		257.879	269.958
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	93.131	96.369
1.2.2.3	Gemeenten	34.091	53.667
1.2.2.10	Overige vorderingen	0	2.226
1.2.2.15	Overlopende activa	36.571	32.688
		163.793	184.950
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.1	Kassen	259	0
1.2.4.2	Banken	1.218.326	1.051.923
		1.218.585	1.051.923
	Totaal Activa	1.640.257	1.506.831

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

2	Passiva	31 december 2019	31 december 2018
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	1.119.689	1.035.118
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	35.720	0
		1.155.409	1.035.118
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	9.079	17.799
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	274.302	258.694
		283.381	276.493
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.8	Crediteuren	16.782	11.135
2.4.9.1	Loonheffing en premies	62.202	61.320
2.4.10	Pensioenpremies	23.066	19.866
2.4.12	Overige kortlopende schulden	4.692	8.394
2.4.19	Overlopende passiva	94.725	94.505
		201.467	195.220
	Totaal Passiva	1.640.257	1.506.831

Staat van baten en lasten 2019

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	2.266.814	2.195.351	2.130.267
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	81.316	36.653	36.912
3.5 Overige baten	71.406	70.300	66.472
Totaal Baten	2.419.536	2.302.304	2.233.651
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	1.807.880	1.845.200	1.764.383
4.2 Afschrijvingen	50.715	52.426	54.686
4.3 Huisvestingslasten	155.558	157.700	149.544
4.4 Overige instellingslasten	285.307	266.578	233.367
Totaal Lasten	2.299.460	2.321.904	2.201.980
Saldo baten en lasten	120.076	-19.600	31.671
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	215	250	314
Saldo financiële baten en lasten	215	250	314
Exploitatieresultaat	120.291	-19.350	31.985

Kasstroomoverzicht 2019

	2019	2018
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	120.076	31.671
Afschrijvingen	50.715	54.686
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	21.157	-11.214
- Kortlopende schulden	6.247	-26.768
Mutaties voorzieningen	6.888	14.571
	205.083	62.946
Ontvangen interest	215	314
Betaalde interest	0	0
	215	314
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen materiële vaste activa	-38.636	-22.716
	-38.636	-22.716
Mutatie liquide middelen	166.662	40.544
Beginstand liquide middelen	1.051.923	1.011.379
Mutatie liquide middelen	166.662	40.544
Eindstand liquide middelen	1.218.585	1.051.923

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar verzorgt onderwijs aan de bij de school ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De Jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhouds uitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Behorende bij onze verklaring d.d.
19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	5,00% -	10,00%
Meubilair	5,00% -	20,00%
Inventaris en apparatuur	10,00% -	20,00%
ICT	10,00% -	25,00%
Leermiddelen	10,00% -	12,50%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 5 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273.

Viottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924). De overgangsregeling is verlengd voor 2020.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2020 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 95,8 %. Naar de stand van 31 december 2019 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,8 % (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geoomerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met clause tot verrekening) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Niet-geoomerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies zonder clause tot verrekening) worden in beginsel direct ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

1 Activa
Vaste activa

	Materiele vaste activa	Verkojings prijs t/m 2018	Cum.afschr. t/m 2018	Boek waarde 31-dec-18	Investe- ringen 2019	Desinveste- ringen 2019	Afschrij- vingen 2019	Boek waarde 31-dec-19
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	15.290	-6.331	8.959	7.659	0	-1.199	15.419
1.1.2.3.0	Meubilair	220.292	-75.714	144.578	10.628	0	-14.669	140.537
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	17.521	-8.927	8.594	0	0	-1.227	7.367
1.1.2.3.2	ICT	129.247	-87.731	41.516	13.270	0	-16.265	38.521
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	234.178	-167.867	66.311	7.079	0	-17.355	56.035
		616.528	-346.570	269.958	38.636	0	-50.715	257.879

	Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages	Verkojings prijs t/m 2019	Cum.afschr. t/m 2019	Boek waarde 31-dec-19	Afschrijvingspercentages	
					%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	22.949	-7.530	15.419	5,00%	10,00%
1.1.2.3.0	Meubilair	230.920	-90.383	140.537	5,00%	20,00%
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	17.521	-10.154	7.367	10,00%	20,00%
1.1.2.3.2	ICT	142.517	-103.996	38.521	10,00%	25,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	241.257	-185.222	56.035	10,00%	12,50%
		655.164	-397.285	257.879		

		31-dec-19 In €	31-dec-18 In €
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	93.131	96.369
1.2.2.3	Gemeenten	34.091	53.667
1.2.2.10	Overige vorderingen	0	2.226
1.2.2.15	Overlopende activa	36.571	32.688
		163.793	184.950

	Saldo 31-dec-18	Ontvangen 2019	Bestaand 2019	Boeken tlv 2019	Overige 2019	Saldo 31-dec-19
Verloopstaat gemeenten						
1.2.2.3.12	Gemeente subsidie nieuw-/verbouw	49.165	49.165	0	0	0
1.2.2.3.14	Gemeente subsidie 1e inrichting meubilair	4.502	4.502	0	0	0
1.2.2.3.15	Gemeente subsidie diverse aanvragen	0	0	34.091	0	34.091
	53.667	53.667	34.091	0	0	34.091

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
 onderwijsaccountants b.v.

		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
1.2.2.10	Overige vorderingen (specificatie)		
1.2.2.6	Vorderingen op personeel	0	2.226
		0	2.226
		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
1.2.2.15	Overlopende activa (specificatie)		
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	36.445	27.892
1.2.2.15	Overige overlopende activa	126	4.796
		36.571	32.688
		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
1.2.4	Liquide middelen		
1.2.4.1	Kassen	259	0
1.2.4.2	Banken	351.239	185.233
1.2.4.2.1	Spaarrekeningen	867.087	866.690
		1.218.585	1.051.923

2 Passiva

		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	Algemene reserve	1.119.689	1.035.118
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	35.720	0
		<u>1.155.409</u>	<u>1.035.118</u>

		Saldo 31-dec-18	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-dec-19
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1	Algemene reserve				
2.1.1.1.2	Algemene reserve	1.035.118	84.571	0	1.119.689
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.1.2.5	Reserve personele kosten	0	35.720	0	35.720
		<u>1.035.118</u>	<u>120.291</u>	<u>0</u>	<u>1.155.409</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	9.079	17.799
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	274.302	258.694
		<u>283.381</u>	<u>276.493</u>

		Saldo 31-dec-18	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Saldo 31-dec-19
	Specificatie voorzieningen dotaties / onttrekkingen					
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	17.799	0	-1.056	-7.664	9.079
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	258.694	50.000	-34.392	0	274.302
		<u>276.493</u>	<u>50.000</u>	<u>-35.448</u>	<u>-7.664</u>	<u>283.381</u>

		Kortlopend deel < 1 jr	Kortlopend deel 1-5 jr	Langlopend deel > 5 jr	Saldo 31-dec-19
	Specificatie naar looptijd voorzieningen				
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	0	4.432	4.647	9.079
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	110.354	42.176	121.772	274.302
		<u>110.354</u>	<u>46.608</u>	<u>126.419</u>	<u>283.381</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.8	Crediteuren	16.782	11.135
2.4.9.1	Loonheffing en premies	62.202	61.320
2.4.10	Pensioenpremies	23.066	19.866
2.4.12	Overige kortlopende schulden	4.692	8.394
2.4.19	Overlopende passiva	94.725	94.505
		<u>201.467</u>	<u>195.220</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	44	2.562
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	4.648	5.832
		4.692	8.394
		31-dec-19	31-dec-18
		In €	In €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	0	2.494
2.4.15	Vooruitontvangen Investeringsubsidies	351	0
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	26.257	33.574
2.4.17	Rechten vakantiegeld	57.116	53.257
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	11.001	5.180
		94.725	94.505

Overzicht geoordeelde doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar of beschikking	
	Kenmerk	Datum			gereed	niet gereed
Studieverlof	DL/B/110284	28-8-2018	€ 4.232	€ 4.232	X	
Totaal			4.232	4.232		

G2 Er zijn geen G2-subsidies van toepassing.

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende contracten

Bij Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar lopen de volgende meerjarige contracten:

Firma	Branche	Bedrag per jaar	Looptijd
De Rijn	Schoonmaak	€ 49.000	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 1 maand
OHM	Administratieve dienstverlening	€ 34.500	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 6 maanden
Sharp	Kopieerkosten	€ 13.000	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 3 maanden
Engle	Elektra en gas	€ 28.500	1 jaar t/m 31 december 2020

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2019

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Baten			
Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0 OCW lumpsum	1.450.223	1.437.184	1.415.238
3.1.1.1.3 OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	313.940	300.070	256.496
3.1.1.1.5 OCW prestatiebox	81.618	81.353	75.892
3.1.1.1.7 OCW materiële Instandhouding	293.164	292.824	286.833
3.1.1.1.12 OCW bijzondere bekostiging	35.720	0	0
3.1.1.1.19 OCW overige subsidies	2.494	4.000	15.846
3.1.3.1 OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	89.655	79.920	79.962
	2.266.814	2.195.351	2.130.267
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.0 Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	20.702	23.500	23.758
3.2.2.2.1 Gemeente bijdragen huisvesting en materieel	13.389	13.153	13.154
3.2.2.2.2 Gemeente overige bijdragen	47.225	0	0
	81.316	36.653	36.912
Overige baten			
3.5.5 Ouderbijdragen	63.573	62.300	58.551
3.5.1 Verhuur	2.300	1.500	1.160
3.5.10 Baten van derden	0	1.500	0
3.5.10.2 Overige baten	5.533	5.000	6.761
	71.406	70.300	66.472
Totaal baten	2.419.536	2.302.304	2.233.651

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Lasten			
<i>Loonkosten personeel</i>			
4.1.1.1 Loonkosten bestuur, directie en toezicht	194.931	192.780	201.774
4.1.1.2 Loonkosten onderwijzend personeel	1.382.114	1.424.016	1.334.767
4.1.1.3 Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	99.769	95.623	84.540
4.1.1.4 Loonkosten vervangingen	87.699	61.781	65.255
	1.764.513	1.774.200	1.686.336
<i>Overige personele kosten</i>			
4.1.2.2.0 Inhuur personeel niet in loondienst	33.449	35.000	36.923
4.1.2.3.0 Scholing en opleiding personeel	40.270	20.000	36.272
4.1.2.3.1 Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	7.390	5.000	4.319
4.1.2.3.2 Werving en selectie	756	500	645
4.1.2.3.3 Representatie, bijeenkomsten en consumpties	3.892	500	1.015
4.1.2.3.4 Kosten kwaliteit en projecten	634	0	0
4.1.2.3.9 Overige personele kosten	9.093	10.000	9.066
4.1.2.1.11 Dotaties personele voorzieningen	-7.664	0	9.187
	87.820	71.000	97.427
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>			
4.1.3.3 Uitkeringen (-/-)	-44.453	0	-19.380
	-44.453	0	-19.380
Personele lasten	1.807.880	1.845.200	1.764.383
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	1.316.153	1.323.378	1.268.631
4.1.1.2 Sociale lasten	186.859	187.885	184.360
4.1.1.3 Premies Vf/Pf en Risicofonds	53.493	53.787	62.647
4.1.1.5 Pensioenlasten	208.008	209.150	170.698
Totaal lonen en salarissen	1.764.513	1.774.200	1.686.336

In de pensioenlasten 2019 en 2018 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2019 gemiddeld 27,51 FTE's werkzaam (2018: 26,08 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2019	2018
Directie	2,00	2,00
Onderwijzend personeel	22,70	22,02
Onderwijs ondersteunend personeel	2,81	2,06
	27,51	26,08

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Investerings			
4.2.0.1 Investerings nieuwbouw en verbouwingen	7.659	12.500	0
4.2.0.3 Investerings in meubilair	10.628	14.000	4.541
4.2.0.4 Investerings in leermiddelen	7.079	30.000	5.568
4.2.0.5 Investerings in inventaris en apparatuur	0	0	7.573
4.2.0.6 Investerings in ICT	13.270	6.500	5.034
4.2.0.10 Overboekingsrekening mva naar balans	-38.636	-63.000	-22.716
	0	0	0
Afschrijvingen			
4.2.2.0 Afschrijvingskosten gebouwen en verbouwingen	1.199	1.896	954
4.2.2.1 Afschrijvingskosten meubilair	14.669	14.786	14.150
4.2.2.2 Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	1.227	1.224	1.154
4.2.2.3 Afschrijvingskosten ICT	16.265	16.687	19.019
4.2.2.4 Afschrijvingskosten leermiddelen	17.355	17.833	19.409
	50.715	52.426	54.686
Huisvestingslasten			
4.3.3.0 Klein onderhoud gebouwen en terreinen	17.582	19.500	17.318
4.3.4.0 Energie en water	27.493	27.000	24.079
4.3.5.0 Schoonmaakkosten	50.397	53.000	50.151
4.3.6.0 Heffingen en vuilafvoer	10.086	7.700	7.996
4.3.7.0 Groot onderhoud	34.392	54.186	30.252
4.3.7.1 Onttrekking voorziening onderhoud	-34.392	-54.186	-30.252
4.3.7.2 Dotatie voorziening onderhoud	50.000	50.000	50.000
4.3.8.0 Overige huisvestingslasten	0	500	0
	155.558	157.700	149.544
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0 Administratie en advisering door derden	42.037	43.500	34.643
4.4.1.1 Accountantskosten	4.175	3.700	4.500
4.4.1.2 Contributie besturenorganisaties	5.897	5.000	5.080
4.4.1.3 Verzekeringen	2.142	2.300	2.138
4.4.1.4 Medezeggenschap	27	500	1.545
4.4.1.5 Telefonie / Dataverbindingen	2.797	1.800	5.016
4.4.1.6 Schooladministratie	3.349	2.000	1.980
4.4.1.7 Contributies scholenorganisaties	1.089	0	0
4.4.1.8 Overige schoolgebonden kosten	52.779	57.000	30.325
4.4.1.9 Overige lasten beheer en administratie	9.030	2.000	2.056
	123.322	117.800	87.283
Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	4.175	3.700	4.500
	4.175	3.700	4.500

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0 Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	54.987	46.000	49.092
4.4.3.1 Reproductiekosten	10.182	10.000	12.826
4.4.2.0 Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	6.281	3.000	4.491
4.4.2.1 Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	48.848	50.800	44.911
	120.298	109.800	111.320
<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.3 Kosten van projecten	7.195	10.000	0
4.4.5.4 Activiteiten, werkweken en excursies	23.085	19.278	21.317
4.4.5.1 Overige schoolkosten	11.407	9.700	13.447
	41.687	38.978	34.764
4.4 Overige instellingslasten	285.307	266.578	233.367
Totaal lasten	2.299.460	2.321.904	2.201.980
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
6.1.1.1 Rentebaten en dividenden	215	250	314
	215	250	314
Resultaat	120.291	-19.350	31.985

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2019 bedraagt € 120.291 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-18	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-19
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.035.118	84.571	0	1.119.689
Bestemmingsreserves publiek	0	35.720	0	35.720
	1.035.118	120.291	0	1.155.409

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-18	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-19
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	1.035.118	84.571	0	1.119.689
Bestemmingsreserve (publiek)				
Reserve personele kosten	0	35.720	0	35.720
	1.035.118	120.291	0	1.155.409

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Gebeurtenissen na balansdatum

Corona crisis

Sinds begin maart 2020 worden door de Rijksoverheid maatregelen afgekondigd in het kader van de bestrijding van het Covid-19 virus, beter bekend als het Corona virus. Deze maatregelen hebben grote impact op het leven van mensen, de economie en ook het onderwijs. De regering heeft op 15 maart besloten dat de scholen met ingang van 16 maart 2020 zijn gesloten. Inmiddels is duidelijk geworden dat de basisscholen op maandag 11 mei 2020 de deuren weer mogen openen in beperkte mate.

Hoewel de impact van het Corona virus op de organisatie van het onderwijs groot is verwacht het bestuur geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar. De belangrijkste risico's betreffen de gezondheid van leerlingen en personeel en de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur verwacht dat de Coronacrisis invloed kan hebben op het ziekteverzuim en op benodigde investeringen in het verder digitaliseren van lesmethodes.

De uitbraak van het Corona virus heeft geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het bestuur neemt passende maatregelen om de onderwijsactiviteiten in 2020 te verzorgen. De jaarrekening 2019 is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2019 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	Vereniging	4

WNT-verantwoording 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2019 is € 115.000 Aantal punten 4

Het Intern toezichthoudend orgaan heeft in haar vergadering ingestemd met deze WNT norm.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	A.C. Hagedoren-Knoester	
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	
Duur functievervulling 2019	1-jan-19	31-dec-19
Deeltijdfactor in fte	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning incl. onkosten	78.839	
Beloning betaalbaar op termijn	14.403	
Subtotaal	93.242	
Individueel WNT-maximum	115.000	
Onverschuldigd betaald bedrag		
Totaal bezoldiging	93.242	
Motivering indien overschrijding		
Gegevens 2018		
Functiegegevens	Directeur	
Duur functievervulling 2018	1-jan-18	31-dec-18
Deeltijdfactor in fte	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging 2018		
Beloning incl. onkosten	83.536	
Beloning betaalbaar op termijn	13.377	
Totaal bezoldiging 2018	96.913	
Individueel WNT-maximum	111.000	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Naam topfunctionaris	Functie
Dhr. T.N.J. de Lange	Voorzitter
Dhr. S. ten Hagen	Lid
Mevr. N. Daniëls	Lid
Mevr. J.J. van Harinxma	Lid
Mevr. M. Piersma	Lid

1e. De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing

1f. In het geval een leidinggevende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Niet van toepassing

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41829
Naam instelling	Stichting Openbaar Primaire Onderwijs Wassenaar
KvK-nummer	27323857

Adres	Bloemcampaan 52, 2244 EE WASSENAAR
Telefoon	070-5179783
E-mailadres	administratie@bloemcampschool.nl
Website	www.bloemcampschool.nl

Contactpersoon

Naam	De heer N. Groeneveld
Adres	Rooseveltstraat 18, 2321 BM Leiden
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	info@ohm.nl

BRIN-nummers

08TM Bloemcampschool

Behorende bij onze verklaring d.d.

19 JUN 2020

astrum

onderwijsaccountants b.v.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar te Wassenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Wassenaar zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 19 juni 2020

Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

T. Willems AA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Ondertekening van de jaarrekening

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2019 sluitend met een resultaat van € 120.291 vast.

Leiden, juni 2020

Mevr. A.C. Hagedoren-Knoester

Directeur-bestuurder

Hierbij keuren wij de jaarrekening 2019 sluitend met een resultaat van € 120.291 goed.

Wassenaar, juni 2020

Dhr. T.N.J. de Lange

Voorzitter

Dhr. S. ten Hagen

Lid

Mevr. N. Daniels

Lid

Mevr. J.J. van Harinxma

Lid

Mevr. M. Piersma

Lid

Behorende bij onze verklaring d.d.
19 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.